
На основу члана 17. став 2. и члана 72. Закона о храни ("Службени гласник БиХ", број 50/04) и члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник

БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Савјет министара Босне и Херцеговине, на приједлог Агенције за безбједност хране Босне и Херцеговине, у сарадњи с надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, на 151. сједници одржаној 25. маја 2011. године, донио је

ПРАВИЛНИК

О ХРАНИ НАМИЈЕЉЕНОЈ ЗА УПОТРЕБУ У ЕНЕРГЕТСКИ ОГРАНИЧЕНОЈ ИСХРАНИ ЗА СМАЊЕЊЕ ТЈЕЛЕСНЕ МАСЕ

ДИО ПРВИ - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1. (Предмет)

- (1) Правилником о храни намијељеној за употребу у енергетски ограниченој исхрани за смањење тјелесне масе (у даљем тексту: Правилник) прописују се захтјеви за састав и декларисање хране намијељене за употребу у енергетски ограниченој исхрани за смањење тјелесне масе.
- (2) Храна намијељена за употребу у енергетски ограниченој исхрани за смањење тјелесне масе сматра се храном за посебне прехранбене потребе.

Члан 2. (Дефиниција)

Храна намијељена за употребу у енергетски ограниченој исхрани за смањење тјелесне масе је храна посебног састава којом се по упутствима произвођача за употребу замјењује цијелокупна или дио укупне дневне дијете.

Члан 3. (Категорије хране)

Храна намијељена за смањење тјелесне масе дијели се у двије категорије:

- а) храна (производи) намијељена као замјена за цијелокупну дневну дијету;
- б) храна (производи) намијељена као замјена за један или више оброка дневне дијете.

Члан 4. (Стављање на тржиште)

Храна намијељена за смањење тјелесне масе из члана 3. овог правилника приликом стављања на тржиште мора, осим услова прописаних овим правилником, испуњавати и услове који су прописани посебним прописом о храни за посебне прехранбене потребе.

Члан 5. (Критериј за састав хране)

Храна која је обухваћена овим правилником мора бити усклађена с критеријима о саставу који су наведени у Анексу I овог правилника.

Члан 6. (Продаја производа)

Приликом продаје сви појединачни саставни дијелови који чине производе који се спомињу у члану 3. тачка а) овог правилника морају бити садржани у истом паковању (амбалажи).

Члан 7. (Декларисање хране)

- (1) Назив хране намијељене за смањење тјелесне масе под којим ће се продавати гласи:
  - а) за храну из члана 3. тачка а) овог правилника "Замјена за цијелодневну прехрану при енергетски ограниченој дијети".
  - б) за храну из члана 3. тачка б) овог правилника "Замјена за један или више оброка при енергетски ограниченој дијети".

- (2) Декларисање хране из члана 3. овог правилника, осим услова прописаних Правилником о општем декларисању или означавању упакованих производа ("Службени гласник БиХ", број 87/08), мора садржавати и следеће обавезне податке:
  - а) енергетску вриједност изражену у kJ и kcal, садржај бјеланчевина, угљикохидрата и масти, изражених у бројчаном облику на одређену количину готовог производа препорученог за употребу;
  - б) просјечну количину сваке минералне материје и витамина која мора бити у складу с тачком 5. Анекса I овог правилника, изражену у нумеричком облику на одређену количину готовог производа који се препоручује за употребу. За храну из члана 3. тачке б) подаци о витаминима и минералним материјама наведеним у Анексу I овог правилника морају бити изражени као проценат вриједности одређених у Правилнику о означавању храњивих вриједности упаковане хране ("Службени гласник БиХ", број 85/08");
  - ц) упутства за одговарајућу припрему, када је то потребно и изјаву о важности придржавања тих упутстава;
  - д) ако производ, када се употребљава по упутству произвођача, обезбјеђује дневни унос полиола већи од 20 g дневно, мора се приложити изјава да та храна може имати лаксативно дејство;
  - е) упозорење о важности одговарајућег дневног уноса течности;
  - ф) за храну из члана 3. тачке а) овог правилника:
    - 1) упозорење да храна обезбјеђује довољне дневне количине свих неопходних храњивих материја;
    - 2) упозорење да се храна не смије употребљавати дуже од три недеље без љекарског савјета;
  - г) за храну из члана 3. тачке б) овог правилника, изјаву о томе да је таква храна корисна и у складу са својом намјеном само као дио енергетски ограничене (редукцијске) дијете, те да и друга храна мора бити неопходан дио такве дијете.

- (3) Није дозвољено у декларацији, презентацијама и рекламирању ове хране, као резултат њене употребе, наводити нити истицати податке који се односе на вријеме и количину изгубљене тјелесне масе.

Члан 8. (Садржај Анекса)

- (1) Основни састав хране за енергетски ограничену дијету намијељену смањењу тјелесне масе прописан је Анексом I.
- (2) Табела потреба за аминокиселинама садржана је у Анексу II.
- (3) Анекси I и II саставни су дио овог правилника.

ДИО ДРУГИ- ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 9. (Престанак важења одредби)

Даном ступања на снагу овог правилника престају важити одредбе Правилника о условима у погледу здравствене исправности дијететских намирница које се могу стављати у промет ("Службени лист СФРЈ", бр. 4/85, 70/86 и 69/91), које су у супротности с одредбама овог правилника.

Члан 10. (Прелазне одредбе)

Производи означени према одредбама члана 9. овог правилника који су произведени до ступања на снагу овог правилника могу се стављати у промет, а на тржишту могу бити најдуже 24 мјесеца од дана ступања на снагу овог правилника.

Члан 11.
(Ступање на снагу)

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 120/11
25. маја 2011. године
Сарајево

Председавајући
Савјета министара БиХ
Др **Никола Шпирић**, с. р.

АНЕКС I

**ОСНОВНИ САСТАВ ХРАНЕ ЗА ЕНЕРГЕТСКИ
ОГРАНИЧЕНУ ДИЈЕТУ НАМИЈЕЊЕНУ СМАЊЕЊУ
ТЈЕЛЕСНЕ МАСЕ**

Појединости се односе на храну намијењену смањењу тјелесне масе припремљене за употребу која се ставља на тржиште или се припрема према упутству произвођача.

1. Енергија

- Енергија коју осигурава храна из члана 3. тачке а) овог правилника не смије бити мања од 3360 kJ (800 kcal) ни већа од 5 040 kJ (1 200 kcal) за укупни дневни унос.
- Енергија коју осигурава храна из члана 3. тачке б) овог правилника не смије бити мања од 840 kJ (200 kcal) ни већа од 1 680 kJ (400 kcal) по оброку.

2. Бјеланчевине

- Бјеланчевине садржане у храни из члана 3. тач.а) и б) овог правилника морају осигурати најмање 25% и највише 50% укупне енергије производа. Количина бјеланчевина у храни из члана 3. тачке а) овог правилника не смије бити већа од 125 g.
- Одредбе о бјеланчевинама наведене у тачки 2.а) овог анекса односе се на бјеланчевине чији је хемијски индекс једнак индексу референтне бјеланчевине наведеном у Анексу II. Ако је хемијски индекс мањи од 100% референтне бјеланчевине, минималне количине бјеланчевина морају се повећати. У сваком случају, хемијски индекс бјеланчевине мора бити најмање 80% индекса референтне бјеланчевине.
- Хемијски индекс значи најмањи однос између количине сваке есенцијалне аминокиселине испитиване бјеланчевине и количине сваке одговарајуће аминокиселине референтне бјеланчевине.
- Додавање аминокиселина дозвољено је искључиво за побољшање храњиве вриједности бјеланчевина и само у односима који су неопходни за ту сврху.

3. Масти

- Енергија која се ослобађа из масти не смије прелазити 30% укупне расположиве енергије производа.
- За храну наведену у члану 3. тачки а) овог правилника количина линолне киселине (у облику глицерида) не смије бити мања од 4,5 g.
- За храну наведену у члану 3. тачки б) овог правилника, количина линолне киселине (у форми глицерида) не смије бити мања од 1 g.

4. Прехрамбена влакна

Садржај прехрамбених влакана производа из члана 3. тачка а) овог правилника не смије бити мањи од 10 g и не смије прелазити 30 g у укупном дневном уносу хране.

5. Витамини и минералне материје

- Храна из члана 3 тачка а) овог правилника мора у укупном дневном уносу хране осигурати најмање 100% количину витамина и минералних материја наведених у Табели.
- Храна наведена у члану 3. тачка б) овог правилника мора по оброку осигурати најмање 30% количине витамина и

минералних материја наведених у Табели. Количина калија по оброку коју осигурава та храна мора бити најмање 500 mg.

ТАБЕЛА

Витамин А	(µg RE)	700
Витамин Д	(µg)	5
Витамин Е	(mg-TE)	10
Витамин Ц	(mg)	45
Тиамин	(mg)	1,1
Рибофлавин	(mg)	1,6
Ниацин	(mg-NE)	18
Витамин Б6	(mg)	1,5
Фолат	(µg)	200
Витамин Б12	(µg)	1,4
Биотин	(µg)	15
Пантотенска киселина	(mg)	3
Калциј	(mg)	700
Фосфор	(mg)	550
Калиј	(mg)	3100
Жељезо	(mg)	16
Цинк	(mg)	9,5
Бакар	(mg)	1,1
Јод	(µg)	130
Селен	(µg)	55
Натриј	(mg)	575
Магнезиј	(mg)	150
Манган	(mg)	1

АНЕКС II.

ТАБЕЛА ПОТРЕБА ЗА АМИНОКИСЕЛИНАМА (1)

	g/100 g бјеланчевина
Цистин + метионин	1,7
Хистидин	1,6
Изолеуцин	1,3
Леуцин	1,9
Лизин	1,6
Фенилаланин + тирозин	1,9
Треонин	0,9
Триптофан	0,5
Валин	1,3

(1) Свјетска здравствена организација. Захтјеви за енергију и бјеланчевине. Извјештај заједничког састанка FAO/WHO/UNU. Женева: Свјетска здравствена организација, 1985. (WHO Technical Report Series, 724).